

Lærervejledning til Aktiedystens tværfaglige undervisningsforløb i 7.-10. klasse, samfundsfag, matematik og dansk.

Af Martin Exner, lærer, cand. pæd. og undervisningskonsulent

Indhold

Formål – økonomisk dannelse og diversitet	2
Forløbets opbygning: Før, under og efter Aktiedysten	3
Trin, fag, didaktik og forudsætninger	4
Fælles mål	5

Kære lærer

Velkommen til Aktiedystens undervisningsforløb for grundskolen. Her får du og din klasse indblik i økonomi, samfundsforhold og bæredygtighed. Forløbet tager jer på en scenarie-baseret rejse, som i realtid simulerer bevægelserne på aktiemarkedet.

Eleverne skal forestille sig at repræsentere et investeringsselskab som træffer ofte dilemmafyldte beslutninger om etiske investeringer, risikoprofil, teknisk analyse og andre væsentlige forhold, når de køber og sælger aktier i deres egen fiktive aktieportefølje på Aktiedysten.

Vi har planlagt undervisningsaktiviteter svarende til 10 lektioner á 45 minutter. Men forløbet varer samlet set længere tid, fordi eleverne skal holde øje med aktiemarkedet og revurdere deres investeringer i forhold til den strategi, de har lagt.

Udgangspunktet er elevernes forretningsplan, der fungerer som deres logbog. Vi har designet den som en "smart" business-præsentation, som de selv kan redigere. Med den kan klassen holde progressionen. Elevernes egne undersøgelser og refleksioner bliver støttet af værktøjerne på Aktiedystens undervisningssider, så de bliver hjulpet til at udfylde siderne, som var de et investeringsselskab der skulle rapportere til en bestyrelse.

God fornøjelse!

Juli 2023

Martin Exner, it-didaktisk konsulent

Formål – økonomisk dannelse og diversitet

Undervisningsforløbet har flere formål.

- 1** Et af dem er at give eleverne indblik i økonomiske forhold, så de er bedre rustet, når de en dag skal træffe økonomiske beslutninger der potentielt har konsekvenser for resten af deres liv. At have en grundlæggende forståelse for privatøkonomi og investeringer giver bedre forudsætninger for unge, som i dag i stigende grad mødes med betting-tjenester og komplekse for-godt-til-at-være-sandt-tilbud og fristende, men også tvivlsomme krypto-projekter.
- 2** Et andet formål er at give eleverne bevidsthed om bæredygtige investeringer. Dette aspekt fylder mere og mere på aktiemarkedet, men når unge i fremtiden, og for en sags skyld nu, skal være kritiske og bevidste forbrugere, skal de også have redskaber, der kan støtte dem i det. Derfor er dette forløb også en udstrakt hånd til alle elever, der måtte søge forgæves efter uvildige vejledninger og værktøjer, der kan styrke deres indsigt i store virksomheders aktiviteter og ad den vej være med til at stille dem til (grønt og socialt) regnskab.
- 3** Et tredje formål er at give eleverne en platform, som de kan prøve sig frem på, fejle og prøve igen uden at det har konsekvenser for deres økonomiske situation. Aktiedystens platform tager udgangspunkt i de virkelige og aktuelle aktiekurser og derfor kan det for eleven styrke følelsen af rent faktisk at begå sig i virkeligheden.
- 4** Et fjerde formål er at give de elever, der ellers historisk har afholdt sig fra at investere, et forspring, så afstanden ikke bliver så stor og afskrækkende, hvis chancen igen byder sig. Aktiemarkederne kalder på højere diversitet blandt dets investorer. Helt banalt er kvindelige investorer generelt underrepræsenterede og virksomhedernes ejerkredse afspejler ikke befolkningens etniske og sociodemografiske sammensætning. Ved at brede adgangen til investeringer ud, fremmer vi gennem bredere repræsentation i virksomhedernes ejerkredse vores demokratiske traditioner.

Forløbets opbygning: Før, under og efter Aktiedysten

Forløbets opbygning er tredelt. Der er en før, under og efter at klassen spiller Aktiedysten. Detaljerne fremgår af lektionsplanen.

Før: Får eleverne indsigt i, hvad en aktie er. De skal også finde navn, logo, m.v. til deres investeringsselskab og udfylde de første sider i deres "forretningsplan". Derudover skal de gennem en slags personlighedstest oprette deres risikoprofil, og endeligt udstikke en bæredygtighedskurs for deres investeringer med deres etiske kompas.

Under: Skal eleverne passe deres portefølje Aktiedysten og i gang med at investere. Imens skal de lære om fundamental analyse og teknisk analyse af en aktie.

Efter: Evaluerer klassen på to måder. Kvantitativt sker det gennem en *investeringsrapport*. I den vurderer eleverne hvordan deres investeringer er gået og om de har opfyldt strategien og kriterierne de opsatte ved starten. Kvalitativt evaluerer eleverne i deres *ledelsesberetning*. Her sætter de ord på, hvordan selve forløbet har været og hvad de er blevet klogere på.

Gennem hele forløbet kan du som lærer støtte dig til en lektionsvejledning, som du naturligvis også kan improvisere ud fra. Kig den igennem inden I begynder, så du eventuelt kan redigere den med dine egne spørgsmål, aktiviteter og indhold, hvis det giver bedre mening i din klasse.

Trin, fag, didaktik og forudsætninger

Forløbet er tilrettelagt til 7.-10.klasser i primært samfundsfag, men med oplagt mulighed for tværfagligt samarbejde med matematik og dansk.

Forløbet fremmer elevernes evne til at samarbejde og fordybe sig i grupper, da det bygger på overordnede principper fra projekt-baseret læring og scenarie-didaktik.

Kick off er "mødet" med HHX-læreren Balalli, som i et videokursus på fem korte moduler guider eleverne rundt i aktieverdens grundbegreber, inden de skal til at udforme deres "investeringselskab".

Som udgangspunkt stiller eleverne dem selv deres egen udfordring. Det kan f.eks. være at de vil lave det grønneste investeringselskab verden hidtil har set. Undervejs træffer de fælles valg om strategi og investeringer, som de løbende tager op til revision. Til slut evaluerer gruppen sig selv på langt flere parametre end den økonomiske bundlinje, som deres profil står tilbage med.

Det scenariedidaktiske element kommer til udtryk, når forløbet trækker virkeligheden ind i klasserummet. Elevernes investeringselskaber skal træffe beslutninger på baggrund af aktiers reelle værdi. Dermed indtager eleverne rollen som børsmæglere i en periode og må handle og tænke ud fra den virkelighed.

Produktet er i høj grad gruppens forretningsplan, som de udfylder som en slags logbog over forløbets delprocesser. I selve spillet, Aktiedysten, kan de se hvis portefølje, der klarer sig bedst rent økonomisk. Men i undervisningsforløbet bliver de vurderet på mere end det. Lige som at virksomheder i virkelighedens verden arbejder med den tredobbelte bundlinje: Økonomisk, socialt og miljømæssigt resultat.

De fleste aktiviteter er gruppedrevne. I lærerrollen vil du skulle facilitere tempoet og svinge taktstokken, når I skal videre til et nyt emne. Men også vejlede og støtte eleverne i deres gruppearbejde ikke mindst med henblik på, Aktiedysten jo indbefatter en slags konkurrence mellem grupperne. Den sunde konkurrenceånd skal der tages hånd om, så fokus bliver mere på læringen end hvem der vinder. Populært sagt handler det ikke om *hvem* der vinder, men *hvorfor* de vinder. Bemærk at du ikke behøver særlig kendskab til aktier - det får du sammen med eleverne gennem forløbet.

Du har som lærer styring med forløbet via en lærer-PowerPoint som styrer progressionen, ressourcerne og aktiviteterne, fra links til videoer og quizzer og til refleksionsspørgsmål i grupper og plenum. Powerpointen kan du bruge som du vil. Du kan vise eleverne den eller holde den for dig selv. Du kan følge den slavisk eller lave din egen vej gennem forløbet. Den er udelukkende tænkt som en hjælpende hånd og til at skabe overblik.

Fælles mål

Forløbet er tilrettelagt til 7.-10.klasser i primært samfundsfag, men med Fælles mål efter 9. klasse for faget matematik og dansk. De mest oplagte er:

Fælles mål efter 9. klasse for faget matematik:

- ▲ Eleven kan vurdere matematiske modeller.
- ▲ Eleven har viden om kriterier til vurdering af matematiske modeller.
- ▲ Eleven kan skelne mellem enkelttilfælde og generaliseringer.
- ▲ Eleven kan kommunikere mundtligt og skriftligt om matematik på forskellige niveauer af faglig præcision.
- ▲ Eleven kan udføre beregninger vedrørende procentuel vækst, herunder rentevækst.
- ▲ Eleven kan kritisk vurdere statistiske undersøgelser og præsentationer af data.

Fælles mål efter 9. klasse for faget samfundsfag:

- ▲ Eleven kan diskutere demokratiopfattelser og egne muligheder for deltagelse i demokratiet.
- ▲ Eleven kan redegøre for betydning af økonomisk globalisering for det danske arbejdsmarked.
- ▲ Eleven kan redegøre for sammenhænge mellem innovation og økonomisk vækst.
- ▲ Eleven har viden om økonomisk konjunkturudvikling og innovation.
- ▲ Eleven kan formidle resultater af en gennemført undersøgelse.
- ▲ Eleven har viden om brug af kulturteknikker og digitale medier til formidling.
- ▲ Eleven har viden om informationssøgning, herunder med digitale medier.

Fælles mål efter 9. klasse for faget dansk:

- ▲ Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning
- ▲ Eleven kan disponere og layoute stof så det fremmer hensigten med produktet.
- ▲ Eleven kan sætte tekster i relation til mulige fremtidsperspektiver.
- ▲ Eleven har viden om metoder til at sætte tekster i relation til mulige fremtidsperspektiver.
- ▲ Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog.
- ▲ Eleven kan diskutere betydningen af digitale kommunikationsteknologier for eget liv og fællesskab.
- ▲ Eleven har viden om sammenhængen mellem digitale teknologier og kommunikation.